

mezi nejvyšším správním soudem a nejvyšším soudem záporný kompetenční konflikt, jehož řešení by náleželo do kompetence konfliktního senátu. Z těchto úvah plyne, že navrhovatelé dovolali se neprávem konfliktního senátu, a bylo proto jejich návrh zamítnouti jako nepřipustný.

IV. Převzala-li obec (na Moravě) podle dohody se sousední obcí děti určité národnosti z této obce do svých škol s tím, že sousední obec zaplatí věcné náklady připadající na každého žáka, nejsou o nároku převzavší obce proti sousední obci na zaplacení těchto nákladů oprávněny rozhodovati ani soudy ani úřady politické, nýbrž úřady školské.

(Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 7. prosince 1931, č. j. 748/31.)

Obec Slezská Ostrava ve snaze, snížit co možná nejvíce počet dětí, navštěvujících její německou obecnou školu, aby následkem toho dosáhla u školských úřadů zrušení této školy a získala tak místnosti potřebné pro školu českou, požádala na radu zemské správní komise pro Slezsko a v dohodě s místní školní radou přípisem ze dne 10. září 1924 obec Mor. Ostravu, aby děti z německé školy slezsko-ostravské přijala do svých německých škol za podmínek, že se počtem přibylých dětí do německých škol moravsko-ostravských ze Slezské Ostravy nezvýší v jednotlivých třídách německých škol moravsko-ostravských stav dětí tak, aby musily býti přijetím dětí slezsko-ostravských zřízeny v Mor. Ostravě u jednotlivých tříd pobočky, a nabídla obci Moravsko-ostravské, že jí zaplatí věcné náklady na každého žáka připadající. Žádosti této obec Mor. Ostrava přípisem ze dne 15. září 1924 vyhověla za podmínek v žádosti té stanovených a přijala zejména také nabídku obce Slez. Ostravy ohledně náhrady věcných nákladů. Když následkem tohoto ujednání odpadly z německé školy slezsko-ostravské všechny dívky, slezská zemská školní rada v Opavě výnosem ze dne 13. října 1924 na základě ustanovení § 9 zák. č. 189/19 tuto školu zrušila. Německé děti ze Slez. Ostravy pak skutečně i v tomto školním roce i v letech dalších byly přijímány do škol moravsko-ostravských. Ač potom obec Mor. Ostrava opětovně žádala Slez. Ostravu — aby jí nahradila část věcného školního nákladu na děti ty připadajícího, zdráhala se tato žádosti vyhověti, pročež obec Mor. Ostrava podala na ni dne 20. září 1928 u krajského soudu v Mor. Ostravě žalobu o zaplacení těchto nákladů za léta 1924/1925 až 1926/27. Žalobu tuto krajský soud v Mor. Ostravě usnesením ze dne 26. ledna 1929 odmítl pro nepřipustnost pořadu práva, a rekursu, jež obec Mor. Ostrava z usnesení toho podala, vrchní zemský soud v Brně usnesením ze dne 5. března 1929 nevyhověl a napadené usnesení potvrdil, v podstatě z důvodu, že smlouva, jež byla uzavřena mezi oběma obcemi a z níž žalobkyně svůj nárok odvozuje, má povahu smlouvy veřejnoprávní, ježto jí byly smluvně upraveny veřejnoprávní povinnosti, povinnosti uhrazování věcného nákladu na školy a povinnosti přijímatí do nich školní dívky. Když se pak obec Mor. Ostrava obrátila o rozhodnutí v téže věci na úřady správní, odepřely i ty o ní rozhodnouti,

v první stolici okresní úřad ve Frýdku výměrem ze dne 26. května 1930, a v dalším postupu stolic zemský úřad v Brně rozhodnutím ze dne 17. listopadu 1930, postavivše se na stanovisko, že jde o nárok ze smlouvy soukromoprávní, ježto obec Mor. Ostrava, nejsouc povinna přijímatí do svých škol děti ze Slezské Ostravy, dokud tam německá škola existovala, převzala na sebe smlouvou závazek dobrovolný, a stejně učinila i obec Slezská Ostrava, zavázavši se přispívatí na věcné náklady německých škol moravsko-ostravských, jež uhrazovati byla po zákonu povinna výhradně Mor. Ostrava. Návrh obce Mor. Ostravy na řešení tohoto negativního kompetenčního konfliktu senát pro řešení kompetenčních konfliktů zamítl jako nepřijatelný.

Důvody:

Nárok, o němž odepřely v daném případě rozhodnouti i soudy i úřady správní, opírala obec Mor. Ostrava výhradně o smlouvu s obcí Slez. Ostravou. Je tedy pro řešení otázky, byly-li o tomto nároku příslušné jednati soudy či úřady správní, rozhodnou otázka, má-li ona smlouva povahu smlouvy soukromoprávní, či veřejnoprávní. Otázku tuto lze řešiti výhradně z obsahu smlouvy. Za veřejnoprávní lze uznati jen smlouvu, již dispozicí smluvních stran má býti upraven právní poměr, jenž by jinak mohl býti platně upraven jen úředním aktem správním. Všechny ostatní momenty, zejména také okolnost, zda subjekty, jež smlouvu uzavřely, byly ke smluvní úpravě vůbec způsobilé, zda právní poměr, o nějž jde, může býti vůbec platně upraven smlouvou, zda k platnosti smlouvy bylo třeba ještě schválení nebo jinakého projevu úřadu správního atd., jsou pro otázku právní povahy smlouvy a tedy i pro otázku kompetence k rozhodování o nárocích ze smlouvy té uplatněných nerozhodné a přicházejí v úvahu teprve pro řešení otázky, zda smlouva byla uzavřena platně, kteroužto otázku si ovšem může řešiti jen úřad příslušný. Jest proto zkoumati, jaký byl obsah smlouvy, přesněji, jakou povahu v této smlouvě má závazek ku hrazení poměrné části věcných nákladů na školy moravsko-ostravské, jež v rámci této smlouvy obec Slezská Ostrava na se vzala a jehož dodržení se obec Mor. Ostrava na ní domáhala. Jak z předeslaného děje vyplývá, žádala obec Slezská Ostrava obec Moravskou Ostravu o přijetí dětí, navštěvujících dosud její obecnou školu německou, do škol moravsko-ostravských z důvodu, aby počet dětí v její německé škole klesl na takové minimum, jež by mělo v zápětí zrušení této školy. Byl tedy závazek hraditi obci Mor. Ostravě poměrnou část věcného nákladu na její školy převzat obcí Slez. Ostravou již v předpokladu a pro dobu, až bude její vlastní škola zrušena. Avšak tím okamžikem, jakmile tato škola byla zrušena a jakmile děti školu tuto dosud navštěvující byly poukázány navštěvovati německé školy v Mor. Ostravě — a že se tak v daném případě stalo zejména i za souhlasu nadřízených úřadů školských, je ze spisů jasné patrné — stala se obec Slezská Ostrava ohledně německých škol obecných součástí školní obce Mor. Ostravy ve smyslu §§ 2 a 12 zákona ze 6. listopadu 1901 č. 41 zem. zák. slez. a § 9 zákona ze dne 24. ledna 1870 č. 17 zem.

zák. mor. Tím však vznikla také pro obec Slez. Ostravu ve smyslu §§ 32 a násl. cit. zák. slez. a §§ 36 a násl. zák. mor. povinnost přispívati na věcné náklady škol moravsko-ostravských. Z předpisů těchto je ovšem také zřejmo, že tu jde o povinnost rázu veřejnoprávního. Za tohoto stavu jest však ve smlouvě spatřovati smluvní úpravu veřejnoprávní povinnosti obce Slezsko-ostravské přispívati na věcné náklady německých škol moravsko-ostravských, a má proto ujednání to povahu smlouvy veřejnoprávní. Z toho již vyplývá, že k rozhodování o nárocích z této smlouvy řádné soudy povolány nebyly. Tím však není ještě zodpověděna otázka, zda byly k tomu příslušné úřady politické, na něž se obec Mor. Ostrava obrátila, a jež o žádosti její rozhodnouti odepřely. Obec Mor. Ostrava žádala podáním ze dne 18. března 1929, aby politický úřad rozhodl, že obec Slez. Ostrava je povinna zaplatiti jí podle dohody příslušnou část věcného nákladu na její německé školy. Vzhledem k tomu, že dohoda ta má ráz smlouvy veřejnoprávní a jako taková je vlastně již exekučním titulem — předpokládajíc ovšem, že po formální stránce má veškeré náležitosti závazné smlouvy veřejnoprávní — lze žádost pojímati jen jako žádost, aby byl vydán určovací výrok o právním obsahu této smlouvy a o její závaznosti. Otázka, kdo je příslušný vydávati ve formě určovacích rozhodnutí autoritativní výklad správních aktů, není v právním řádu pozitivně upravena. Pokud jde o takovýto výklad rozhodnutí neb opatření úřadů správních, uznává se všeobecně, že tak může učiniti jen ten úřad, o jehož rozhodnutí neb opatření právě jde. Ježto však smlouva veřejnoprávní jest svou podstatou jen náhradou za rozhodnutí úřadu správního, jenž by jinak byl příslušný dotčený právní poměr sám upravit, jest přiznati také jedině tomuto úřadu kompetenci obsah uzavřené smlouvy veřejnoprávní autoritativně vyložiti. Jest tedy zkoumati, který úřad by byl býval příslušný rozhodnouti o povinnosti obce Slez. Ostravy, přispívati na věcné náklady německých škol moravsko-ostravských, kdyby otázka ta nebyla bývala upravena smlouvou. Ježto šlo o náklad na školy v Mor. Ostravě, jest otázku tu řešiti podle zákonů platných pro obec Mor. Ostravu, tedy podle moravského zákona o zřizování škol ze dne 24. ledna 1870 č. 17 zem. zák. ve znění novel, jimiž později byl zákon ten doplněn a pozměněn. Podle § 41 tohoto zákona ve znění novely ze dne 27. listopadu 1905 č. 4 zem. zák. mor. z r. 1906 byly k tomu příslušné úřady školní. Tato kompetence zůstala však úřadům školským zachována i za účinnosti zákona ze dne 15. června 1927 č. 77 sb. z. a n., jenž v § 4 ukládá místním školním radám povinnost sdělati rozpočet školní obce, k němuž mají připojiti též rozvrh rozpočtového schodku mezi přiškolené obce. Dle toho nebyly tedy politické úřady ani v době, kdy o žádosti obce Mor. Ostravy odmítly rozhodnouti, k rozhodování o této žádosti příslušné, a nejsou k tomu příslušné ani v době přítomné. Z toho, co dovoděno, vyplývá, že k rozhodnutí o žádosti obce Mor. Ostravy nebyly v daném případě příslušné ani řádné soudy, ani politické úřady, jež dosud příslušnost k rozhodování o této žádosti popřely. Ježto pak úřady školské, jež po názoru konfliktního senátu byly povolány rozhodnouti, dosud ve věci nerozhodly, zejména svou kompetenci v předepsaném postupu instančním nepopřely, není tu dosud kompetenčního konfliktu, na němž by se školské úřady byly účastnily (§ 5

zák. č. 3/18 Sb.), a proto nemohl také konfliktní senát podle § 6 téhož zákona o konfliktu takovém rozhodnouti a snad ve formě rozsudku vysloviti, že pro věc, o niž tu jde, jsou příslušné úřady školské, nýbrž musil návrh zamítnouti jako nepřipustný.

V. Rozhodovati o sporu, jenž vzešel mezi státem a bývalým vlastníkem zabrané a převzaté půdy tím, že Státní pozemkový úřad jménem státu odepřel vlastníku v hotovosti vyplatiti náhradu vypadající na vlastníka podle § 59 náhr. zák. — náleží do příslušnosti řádných soudů.

(Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 7. prosince 1931, č. j. 758/31.)

Dne 15. února 1923 uzavřel Hanuš C. se Státním pozemkovým úřadem v Praze písemnou dohodu o ceně za svůj zabraný velkostatek. Podle dohody činila přejímací cena 850.000 Kč a měla býti ve smyslu § 47 a násl. náhradového zákona soudem rozvržena; o splatnosti částky přejímací ceny, kterou uzná soud za pohledávku majitele velkostatku za státem, bylo v dohodě uvedeno, že částka 500.000 Kč je splatná v hotovosti v 21 dnech po právoplatnosti rozvrhového usnesení, a že zbytek bude zajištěn v náhradové knize a splatný v dílčích částkách podle postupu přidělu a podle hotovostí, jež budou za přiděly strženy od přidělců. V náhradové knize byla po provedení soudního rozvrhu přejímací ceny zapsána náhradová pohledávka majitele velkostatku 350.000 Kč. Podáním ze dne 23. února 1929 žádali dědicové mezi tím zemřelého majitele velkostatku u Státního pozemkového úřadu, aby jim byla podle dohody vyplacena v hotovosti částka 350.000 Kč, ježto velkostatek byl již přidělen a ceny od přidělců zaplacený. Výměrem ze dne 10. června 1929 zamítl Státní pozemkový úřad tuto žádost jako předčasnou. Do tohoto výměru podali dědicové majitele velkostatku stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, který ji usnesením ze dne 12. září 1929 odmítl podle § 2 zákona o správním soudu jako nepřipustnou, z těchto důvodů: Státní pozemkový úřad nevystupuje v řízení o určení, rozvrhu a vyplatě náhrady za převzatý majetek jako judikující úřad správní, nýbrž jen jménem státu jako strany, již náleží náhradu za převzatý majetek vyšetřiti a po jejím právoplatném určení způsobem v §§ 59 a 60 náhr. zák. jako pohledávku bývalého vlastníka proti státu vyplatiti. Výrok Státního pozemkového úřadu, zamítající žádost o vyplacení 350.000 Kč v hotovosti není tedy rozhodnutím (opatřením) úřadu správního, nýbrž jen prohlášením strany, vyplacením přejímací ceny povinné a tudíž podle § 2 zákona o správním soudu před nejvyšším správním soudem neodporovatelný. Po té podali dědicové majitele velkostatku proti československému státu u krajského civilního soudu v Praze žalobu o zaplacení 350.000 Kč. Nejvyšší soud — v pořadu stolic soudních — odmítl usnesením ze dne 4. září 1930, č. j. R I 591/30, čís. sb. 10109, tuto žalobu pro nepříslušnost řádných soudů, v podstatě z těchto důvodů: V daném